

Finansowanie świadczeń zdrowotnych z zakresu alergologii w Polsce w latach 2012-2015

Prof. dr hab. n. med.
Karina Jahnz-Różyk

Konsultant Krajowy w Dziedzinie
Alergologii

Mgr.
Anna Radziwiłska-Muc

Mgr.
Marta Warchoń

Dr. n. med.
Aleksandra Kucharczyk

Zakład Immunologii i Alergologii
Klinicznej, WIM w Warszawie

Kierownik zakładu:
Prof. dr hab. n. med. Karina
Jahnz-Różyk

S Z P A L T A K O N S U L T A N T A K R A J O W E G O W D Z I E D Z I N I E
A L E R G O L O G I I

Financing health benefits of allergology in Poland in 2012-2015

S U M M A R Y

The Act on healthcare services financed from public funds, in force for over 10 years, is one of the basic laws defining the principles of the health care system in Poland. The main source of funding health care for the insured and entitled to benefits health care in Poland is the National Health Fund. The aim of the study is to analyze financing of the NHF in the field of allergy in Poland in ambulatory specialist care and hospital medicine over years 2012 to 2015.

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązująca od ponad 10 lat, jest jedną z podstawowych ustaw określających zasady funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej w Polsce. Głównym źródłem finansowania świadczeń zdrowotnych dla osób ubezpieczonych oraz uprawnionych do świadczeń opieki zdrowotnej w Polsce jest Narodowy Fundusz Zdrowia. Celem pracy jest analiza finansowania świadczeń przez NFZ w zakresie alergologii w Polsce w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej oraz w lecznictwie szpitalnym na przestrzeni lat 2012-2015.

Jahnz-Różyk K.: Finansowanie świadczeń zdrowotnych z zakresu alergologii w Polsce w latach 2012-2015. *Alergia*, 2015, 4: 4-6

METODA

Analizie poddano wartości umów zawarte przez świadczeniodawców w zakresie alergologii, w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna i lecznictwo szpitalne (z uwzględnieniem programu lekowego „Leczenie ciężkiej astmy alergicznej IgE zależnej omalizumabem”) zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia w latach 2012 - 2015.

Dane dotyczące zawartych kontraktów zostały pozyskane ze strony NFZ: <https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy>, a następnie poddane analizie.

WYNIKI

Kontraktowanie świadczeń w zakresie alergologii w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zakłada możliwość zawierania umów w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna przez indywidualne i grupowe praktyki lekarskie. Warunki udzielania świadczeń oraz wymagania wobec personelu określają załączniki do Zarządzeń Prezesa NFZ w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna

Ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS)

W 2012 roku Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowy w zakresie alergologii w ramach AOS z 893 świadczeniodawcami (w tym z 216 w zakresie alergologii dziecięcej). Umowy w powyższym zakresie zawarte były przez poradnie alergologiczne będące w strukturze zakładów opieki zdrowotnej oraz indywidualne i grupowe praktyki lekarskie. W roku 2014 liczba poradni alergologicznych kontraktujących świadczenia z NFZ uległa zmniejszeniu o 63, a w 2015 roku o 66, w stosunku do stanu z roku 2012.

Na przestrzeni omawianych czterech lat znacząco zmniejszyła się liczba świadczeniodawców realizujących umowy z zakresie poradni alergologicznej, jednak średnia wartość umowy wzrosła.

Prawdopodobne przyczyny zmniejszenia liczby świadczeniodawców realizujących powyższe świadczenia to:

- Rezygnacja podmiotów z realizacji świadczeń z zakresu alergologii i alergologii dziecięcej na rzecz innych poradni (tzw. przesunięcia do wartości 20% środków na ambulatoryjną opiekę specjalistyczną);
- Zaprzestanie działalności poradni z powodu niskiej rentowności w stosunku do prywatnych praktyk lekarskich oraz niedoboru kadry medycznej.

W 2015 roku na realizację świadczeń z zakresu alergologii, w rodzaju AOS podpisano z NFZ 827 umów na łączną kwotę 135 504 691, 37 PLN. Ogólna wartość zakontraktowanych świadczeń w zakresie alergologii w 2014 roku wynosiła 143 252 259,31 PLN i była większa niż w roku 2012 o 1 280 015,13 PLN (ogółem zakontraktowano wówczas 141 972 244,18 PLN). Istotny jest fakt, że średnia wartość umowy, zawartej przez jednego świadczeniodawcę z NFZ w roku 2012 wynosiła 158 983,48 PLN i była o 13 609,61 PLN niższa, niż średnia wartość umowy zawartej w roku 2014, oraz o 16 959,32 PLN niższa niż średnia wartość umowy z 2015 roku (175 942,8 PLN).

TABELA 1 Procedury w ramach jednorodnych grup pacjentów (JGP):

Grupa JGP	Wartość punktowa dla hospitalizacji			Nazwa
	zwykła	planowa	krótka	
C57	22	21	20	Inne choroby gardła, uszu i nosa
D05	14	13	12	Bronchoskopia *

D10	49	47		Dychawica oskrzelowa
D21	125			Zwłóknienie torbielowate
D37	36			Inne choroby układu oddechowego
D46	36	34		POChP i inne obturacyjne choroby płuc
D47	37			Zapalenie płuc z pw
D48	25			Zapalenie płuc bez pw
D52	48			Niewydolność oddechowa
D55	67			Ziarniniaki, choroby płuc alergiczne i z autoimmunizacji
J38	82			Ciężkie choroby dermatologiczne
J39	36			Duże choroby dermatologiczne
J46	40			Duże choroby infekcyjne skóry
J49	27	26		Łagodne choroby dermatologiczne
P01	38	36		Astma lub trudności w oddychaniu
P03	20	19		Choroby górnego odcinka dróg oddechowych
P04	36	34		Choroby dolnych dróg oddechowych
P13	52	49		Zatrucia lub alergie
S31	40			Choroba alergiczna w stanie zagrożenia życia > 1 dnia

S32	10			Choroba alergiczna w stanie zagrożenia życia < 2 dni
S52	49			Niedobory odporności inne niż HIV/ AIDS

Źródło: <http://jgp.uhc.com.pl/doc/8.5/speciality/1.html>

TABELA 2 Zestawienie wartości, liczby oraz średniej wartości kontraktów dla zakresów i rodzajów świadczeń w alergologii w latach 2012-2015

Rodzaj świadczenia	wartość kontraktu w 2012 roku (PLN)	liczba świadczeniodawców w 2012 roku	wartość kontraktu w 2014 roku (PLN)	liczba świadczeniodawców w 2014 roku	wartość kontraktu w 2015 roku (PLN)	liczba świadczeniodawców w 2015 roku
Hospitalizacja alergologia dorośli	26 883 252,24	20	26 736 380,00	19	27 642 740,00	20
Hospitalizacja alergologia dzieci	43 927 441,29	24	41 865 244,48	22	42 191 856,48	22
Alergologia świadczenia ambulatoryjne dorośli	106 541 537,61	677	107 571 179,50	631	109 100 662,19	615
Alergologia świadczenia ambulatoryjne dzieci	35 430 706,57	216	35 681 079,81	199	36 404 029,18	212
Program Lekowy	0,00	0	21 131 462,77	37	22 542 792,00	38
SUMA	212 782 937,71	937	232 985 346,56	908	237882079,85	907

Świadczenia alergologiczne w lecznictwie szpitalnym

Specyfika chorób alergicznych wymaga szerokiej diagnostyki głównie w warunkach ambulatoryjnych. Tylko niektóre procedury wymagają hospitalizacji, gdy cel leczenia w danym przypadku nie może być osiągnięty przez leczenie ambulatoryjne.

W roku 2012 wartości umów z NFZ na hospitalizację w zakresie alergologii wynosiły 70 810 693,53 PLN (w tym hospitalizacja - alergologia dziecięca w kwocie 43 927 441,29 PLN) i były najwyższe w badanych latach: o 2 209 069,05 PLN w porównaniu z rokiem 2014 oraz o 976 097,05 PLN z rokiem 2015. Liczba świadczeniodawców realizujących powyższe umowy w roku 2014 zmniejszyła się o 3 w porównaniu z rokiem 2012, i o 2 w roku 2015. W 2012 i 2014 roku w województwach: lubuskim, opolskim, podkarpackim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim nie było żadnego świadczeniodawcy, który realizowałby umowę w zakresie alergologii - hospitalizacja. W 2015 roku zmiana nastąpiła w województwie podkarpackim, w którym podpisano z NFZ umowę na hospitalizację w zakresie alergologia dla dorosłych. Dodatkowo w województwach: lubuskim, opolskim, podkarpackim oraz świętokrzyskim nie było zabezpieczone świadczenie: hospitalizacja alergologia dziecięca.

Mapa dostępu do leczenia w zakresie alergologia - hospitalizacja wskazuje, że największa liczba umów w tym zakresie podpisana była w województwach: dolnośląskim, mazowieckim, śląskim, łódzkim oraz zachodniopomorskim. Równocześnie najwyższe, całkowite wartości umów w tym zakresie realizowane były w województwach: dolnośląskim, śląskim i łódzkim.

Ponad 32% środków na hospitalizację dorosłych pacjentów alergologicznych zakontraktowały trzy podmioty lecznicze: Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 we Wrocławiu, Szpital Uniwersytecki Nr 2 Im. Dr Jana Biziela W Bydgoszczy oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 Im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Udział wydatków na leczenie szpitalne w 2015 roku w zakresie alergologii, w stosunku do ogółu wydatków na hospitalizacje (31 101 102 000 PLN) wyniósł 0,22 %. W 2012 roku wynosił on 0,27% (ogół wydatków na hospitalizacje wynosił wówczas 26 331 789 000 PLN)

Program lekowy „ Leczenie ciężkiej astmy alergicznej IGE zależnej omalizumabem”

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 26 października 2012 r. w sprawie wykazu leków refundowanych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 listopada 2012 r. wprowadziło opis nowego programu lekowego „Leczenie ciężkiej astmy alergicznej IGE zależnej omalizumabem”.

W 2013 roku Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowy z 36 świadczeniodawcami na świadczenia w zakresie realizacji programu lekowego „Leczenie ciężkiej astmy alergicznej IgE zależnej omalizumabem” - hospitalizacja (w tym leki), o wartości 8 686 841,82 PLN. W roku 2014 wartość umów na świadczenia w tym zakresie wzrosła w stosunku do roku 2013 o 12 444 620,95 PLN, zaś w roku 2015 o 13 855 950,18 PLN.

Najwyższe wartości kontraktów w kraju w powyższym zakresie posiadają następujące podmioty lecznicze:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 im. Norberta Barlickiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
- Uniwersyteckie Lecznictwo Szpitalne w Krakowie
- Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie

Suma wartości świadczeń w zakresie alergologia w latach 2012-2015

W roku 2012 NFZ zawarł umowy w zakresie alergologia, w rodzaju: hospitalizacja i AOS na łączną wartość 212 782 937,71 PLN. Świadczenia te realizowane były przez 937 świadczeniodawców. W roku 2014 łączna wartość na ten sam rodzaj świadczeń wynosiła 231 307 007,29 PLN, i była realizowana przez 908 świadczeniodawców, zaś w 2015 była to wartość 237 882 079,85 PLN.

W roku 2015 kwota finansowania zwiększyła się w stosunku do roku 2012 o 25 099 142,10 PLN. Równocześnie zmniejszyła się o 30 liczba świadczeniodawców realizujących umowy w tym zakresie. W związku z powyższym nastąpił wzrost średniej wartości umowy na pojedynczego świadczeniodawcę z 227 089,58 PLN w roku 2012 do 254 743,40 PLN w roku 2015.

- W 2012 roku NFZ przeznaczył na finansowanie świadczeń ambulatoryjnych i szpitalnych w alergologii 212 782 937,71 PLN. Równocześnie całkowity koszt świadczeń zdrowotnych NFZ w roku 2012 wyniósł 56 110 122 000,95 PLN. Świadczenia alergologiczne stanowiły zatem 0,38% całkowitych kosztów świadczeń zakontraktowanych przez NFZ.
- W 2014 roku wartość umów z NFZ na świadczenia ambulatoryjne i szpitalne w alergologii uległa zwiększeniu do wartości 232 985 346,56 PLN. Całkowity koszt świadczeń zdrowotnych w tym roku wzrósł, o niemal 5,77 % w stosunku do roku 2012, do wartości 57 019 400 000,12 PLN. Świadczenia alergologiczne stanowiły 0,41% całkowitej wartości świadczeń zakontraktowanych przez NFZ.

Podsumowanie

Efektywne wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na leczenie chorób alergicznych uzależnione jest od kilku czynników. Jednym z nich jest optymalne zagospodarowanie infrastruktury lecznictwa szpitalnego i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Kolejnym liczbą i rozmieszczeniem praktyk lekarskich w ramach umów z NFZ. Dostęp do leczenia ze środków publicznych jest różny i zależy od miejsca zamieszkania pacjentów.

Na przestrzeni dwóch lat zwiększyła się znacząco kwota finansowania świadczeń w alergologii. Równocześnie zmniejszyła się liczba świadczeniodawców realizujących umowy. Zwiększył się także udział kontraktów alergologicznych w całkowitych kosztach świadczeń opieki zdrowotnej.

Rok 2014 i 2015, to dwa lata funkcjonowania programu lekowego, które znacząco wpłynęły na kwotę ogólnego finansowania w alergologii.

Przedstawiona analiza stanowi istotny fragment mapy potrzeb zdrowotnych..

Piśmiennictwo dostępne w redakcji

[Zamknij](#)

[Drukuj](#)